

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені М.П. Драгоманова**

Сі Даофен

УДК 378.011.3-051 :784]:001.895

**МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
МУЗИКИ ДО СПІВАЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

13.00.02 – теорія та методика музичного навчання

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана у Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова, Міністерство освіти і науки України, м. Київ.

Науковий керівник:

мистецтв,
музичної

доктор педагогічних наук, професор
КОЗИР Алла Володимирівна,
Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова, Інститут
професор кафедри теорії та методики
освіти, хорового співу і диригування.

Офіційні опоненти:

доктор історичних наук, професор
КУЧМЕНКО Елеонора Миколаївна,
Інститут підготовки кадрів Державної
служби зайнятості України, професор
кафедри
соціології та соціально-гуманітарних
дисциплін;

кандидат педагогічних наук, доцент
ПАРФЕНТЬЄВА Ірина Петрівна,
Миколаївський національний
університет імені В.О. Сухомлинського
завідувач кафедри музичного мистецтва.

Захист відбудеться “9” вересня 2015 р. о 16.00 год. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.053.08 у Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова за адресою: 01601, м. Київ, вул. Пирогова, 9.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова за адресою: 01601. м. Київ, вул. Пирогова, 9.

Автореферат розісланий “3” серпня 2015 р.

**Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради**

Л.І. Паньків

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Еволюційні процеси в сучасному українському суспільстві детермінують зміну пріоритетів у сфері освіти. Сутність сучасних вимог визначена прийняттям Закону України «Про вищу освіту», «Про інноваційну діяльність», Положенням «Про порядок здійснення інноваційної діяльності в системі освіти України», що спрямовані на врегулювання суспільних відносин в освітянській галузі, на ствердження гуманістичної ідеї загальнолюдських цінностей та моральних ідеалів, на формування національного світогляду студентської молоді. З цієї позиції все більшого значення набувають сучасні освітні вимоги до підготовки майбутніх учителів, які не лише визначають, що вони повинні знати, вміти, якими навичками володіти, але й вибудовувати таку конструкцію професійної діяльності, що зорієнтована на досягнення акмеологічного рівня практичної роботи з фундаментальними принципами національної самосвідомості, соціокультурної відповідності, гуманізму, проблематизації, особистісно-орієнтованого підходу та діалогізації у навчальному процесі.

Сучасна система мистецької освіти характеризується суттєвими модернізаційними змінами, що передбачають пошук інноваційних методів розв'язання навчально-виховних завдань. Тому актуалізується потреба в оновленні змісту та якості фахової підготовки майбутніх учителів музики, що зумовлено програмними змінами в організації навчання в системі багаторівневої освіти загалом, та у вищому освітньо-мистецькому середовищі сучасної України, зокрема. Актуальною проблемою педагогічної науки стає збагачення педагогічних знань інноваційними технологіями, висвітленням найкращих здобутків у галузі підготовки майбутніх учителів музики до співацької діяльності.

Інноваційні технології, що є нововведенням у педагогічну діяльність передбачають зміни в змісті навчання й виховання, мають за мету підвищення її ефективності (Ю.Бабанський, В.Беспалько, В.Бондар, С.Гончаренко, З.Курлянд, О.Падалка, О.Пехота, К.Платонов, Г.Селевко, С.Сисоєва, М.Сорокін та ін.). Предметом педагогічної інноватики є актуально значущі та системно організуючі інноваційні процеси, які стають перспективними для еволюції освіти та позитивно впливають на її розвиток, а також на розвиток більш широкого мультикультурного простору. Основними психолого-педагогічними положеннями дослідження є когнітивна та гуманістична теорія розвитку особистості, теорія випереджаючого навчання (Л.Виготський, М.Каган, О.Киричук, Є.Климов, Г.Костюк, О.Леонт'єв, С.Максименко, В.Моляко, А.Петровський, Я.Пономар'єв, К.Роджерс, В.Роменець, С.Рубінштейн, М.Савчин, Б.Теплов, Ю.Трофімов та ін.); концептуальні положення досліджень у галузі педагогічної інноватики (А.Алексюк, Ш.Амонашвілі, Ю.Бабанський, В.Беспалько, П.Воловик, Б.Гершунський, О.Глузман, А.Деркач, І.Зязюн, В.Загвязінський, М.Кларін, Н.Кузьміна, В.Курило, Є.Ляска, О.Пехота,

В.Полонський, В.Оконь, І.Підласий, М.Поташнік, Л.Рибалко, В.Семиченко, П.Сенж, С.Сисоєва, В.Сластьонін, О.Снісаренко, В.Сухомлинський, О.Шевнюк, М.Фуллан, А.Хуторської та ін.). Необхідність урахування вимог до використання інноваційних технологій в мистецькому освітньому середовищі вимагає формування майбутнього вчителя музики як суб'єкта інноваційної діяльності, й зважаючи на це, переорієнтації його музично-педагогічної підготовки загалом, та співацького навчання, зокрема.

Проблемі підготовки майбутніх учителів до інноваційної музично-педагогічної діяльності, активізації їх творчого потенціалу приділяли увагу багато науковців, а саме: Л.Арчажникова, О.Єременко, К.Завалко, Л.Коваль, В.Лабунець, Л.Надилова, І.Немикіна, О.Олексюк, В. Орлов, Г.Падалка, Л.Паньків, О.Ростовський, О.Рудницька, В.Шульгіна, О.Щолокова, Д.Юник та ін. У роботах науковців (В.Антонюк, А.Болгарський, Л.Василенко, Н.Гребенюк, Л.Дмитрієв, П.Ковалик, А.Козир, О.Комісаров, Л.Куненко, Т.Левшенко, Л.Ліхницька, К.Матвєєва, А.Менабені, П.Ніколаєнко, З.Софроній, Г.Стасько, А.Стахевич, Ю.Юцевич та ін.) розглядаються питання підготовки майбутнього вчителя музики до співацької діяльності саме в аспекті педагогічної інноватики.

Актуальність даного дослідження зумовлена низкою суперечностей між: потребою держави у відтворенні культурного потенціалу суспільства і відсутністю цілісного підходу до співацької підготовки майбутніх фахівців з використанням інноваційних технологій; потенційними можливостями психолого-педагогічних дисциплін у розвитку та стимулюванні професійно-особистісного вдосконалення готовності майбутніх учителів музики до виконання продуктивної діяльності та певною нерозробленістю інноваційних технологій їх підготовки; соціальною значимістю фахової підготовки майбутніх учителів музики й рівнем їх практичної готовності до виконання співацької художньо-педагогічної діяльності. Потребують також розробки принципи, функції, методи та педагогічні умови формування співацької підготовленості майбутніх учителів музики. Таким чином, актуальність даної проблеми, її недостатня теоретична і практична розробленість, виявлені суперечності зумовили вибір теми дослідження: *«Методика використання інноваційних технологій у підготовці майбутніх учителів музики до співацької діяльності»*.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження виконано відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри теорії та методики музичної освіти, хорового співу і диригування Інституту мистецтв Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова з проблеми «Зміст, форми, методи і засоби вдосконалення підготовки вчителів музики» (протокол № 5 від 30 грудня 2012 року). Тема дисертаційного дослідження затверджена Вченою радою Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (протокол № 12 від 26 квітня 2013 року).

Мета дослідження – полягає у розробці, теоретичному обґрунтуванні та експериментальній перевірці ефективності методики формування співацької підготовленості майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій.

Об'єкт дослідження – процес співацької підготовки майбутніх учителів музики.

Предмет дослідження – засоби, прийоми та методи співацької підготовки майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій.

У відповідності до мети дослідження були висунуті такі **завдання**:

- проаналізувати стан досліджуваної проблеми у науковій літературі та практиці;

- теоретично обґрунтувати, визначити сутність, зміст і функції співацької діяльності майбутніх учителів музики з використанням інноваційних технологій;

- розробити і теоретично обґрунтувати компонентну структуру, визначити критерії, показники та рівні співацької підготовленості майбутніх учителів музики, визначити ступінь ефективності використання інноваційних технологій у цьому процесі;

- сформулювати принципи, обумовити комплекс методів формування співацької підготовленості майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій;

- розробити педагогічні умови формування співацької підготовленості майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій;

- розробити методичну модель співацької підготовленості майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій, засоби, прийоми та методи формування даного феномена та експериментально перевірити їх ефективність.

Методологічну основу дослідження становлять: концептуальні засади гуманістичної парадигми сучасних освітніх інноваційних процесів; педагогічні концепції системного, аксіологічного, компетентнісного, акмеологічного та творчого підходів мистецької освіти; філософське та психолого-педагогічне обґрунтування понять і категорій, що поглиблюють сучасне розуміння теорії та методики формування співацької підготовленості майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій; виявлення впливів, засобів і функцій виховного потенціалу музичного мистецтва.

Теоретичну базу дослідження склали: наукові ідеї філософії, педагогіки, психології, висновки сучасних міждисциплінарних досліджень щодо різних напрямів інноваційної діяльності у педагогічному процесі вищої школи (А.Алексюк, Ш.Амонашвілі, В.Андрущенко, В.Афанасьєв, Ю.Бабанський, В.Беспалько, В.Бондар, В.Бех, П.Воловик, Б.Гершунський, О.Глузман, А.Деркач, В.Загвязінський, І.Зязюн, М.Каган, М.Кларін, В.Кремень, Н.Кузьміна, В.Курило, В.Лутай, Є.Ляска, Г.Меднікова, О.Пехота,

В.Полонський, В.Оконь, І.Підласий, М.Поташнік, Л.Рибалко, Г.Селевко, В.Семиченко, В.Сластьонін, П.Сенж, С.Сисоєва, О.Снісаренко, В.Сухомлинський, О.Шевнюк, М.Фуллан, А.Хуторської та ін.); шляхи оптимізації навчального процесу з позицій педагогічної інноватики в працях видатних діячів науки та культури про роль мистецтва як засобу творення особистості (Б. Асаф'єв, Л. Виготський, І. Зязюн, М. Каган, Є. Назайкінський, С. Рубінштейн, В. Сухомлинський, Б. Яворський та ін.); основні дослідження з проблеми розвитку творчої особистості (Б.Ананьєв, М.Бахтін, Л.Виготський, В.Моляко, С.Рубінштейн); теоретико-методичні дослідження з проблеми фахової підготовки студентів (О.Апраксіна, Л.Арчажникова, О.Єременко, К.Завалко, Л.Коваль, В.Лабунець, І.Немикіна, О.Олексюк, В. Орлов, Г.Падалка, Л.Паньків, Г.Побережна, О.Ростовський, О.Рудницька, В.Федоришин, В.Шульгіна, О.Щолокова та ін.); педагогічні напрацювання, що стосуються співацької підготовки майбутніх учителів музики в аспекті педагогічної інноватики (В.Антонюк, А.Болгарський, Л.Василенко, Н.Гребенюк, П.Ковалик, А.Козир, О.Комісаров, О.Коренюк, Л.Куненко, А.Мартинюк, А.Менабені, П.Ніколаєнко, Т.Смирнова, А.Стахевич, Ю.Юцевич та ін.).

Методи дослідження. У відповідності з визначеними завданнями в дисертаційній роботі застосовано загальнонаукові *теоретичні* (критичний аналіз філософської, мистецтвознавчої, педагогічної, психологічної літератури з досліджуваної проблеми, конструювання моделі співацької підготовки студентів), *емпіричні* (педагогічні спостереження, тестування, опитування, інтерв'ювання, бесіди, ілюстрації, пояснення, вирішення творчих завдань, експертне оцінювання, порівняння, педагогічні експерименти та їх теоретичне осмислення); *математичні* методи (порівняльно-описові, аналітично-синтетичні, методи статистичної обробки експериментального матеріалу).

Наукова новизна дослідження полягає у тому, що *вперше*:

- розроблено і апробовано засоби, методи та прийоми співацької підготовки студентів до використання інноваційних технологій;

- розкрито сутність, зміст, розроблено компонентну структуру, критерії, показники та рівні співацької підготовленості майбутніх учителів музики; розроблено методи діагностування означеного феномена;

- розроблено методичну модель співацької підготовки майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій;

удосконалено методичне забезпечення співацької підготовки майбутніх учителів музики; розширена теоретико-методологічна база для реалізації принципів співацької підготовки студентів;

конкретизовано поняття «використання інноваційних технологій в співацькій підготовці майбутніх учителів музики», виявлено особливості формування співацької підготовленості студентів до практичної роботи зі школярами;

подальшого розвитку дістало розкриття змісту та специфіки інноваційних технологій співацького навчання В.Ємельянова, В.Морозова, Г.Струве та методичні підходи до їх упровадження.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в можливості переходу співацької підготовки студентів інститутів мистецтв педагогічних університетів на більш якісний рівень за рахунок ефективного використання інноваційних технологій. Систематизація педагогічних знань, отриманих в системі європейської освіти дозволяють інтегрувати їх в освітнє середовище Китаю, з урахуванням національних, ментальних і культурних особливостей. Теоретичні висновки, експериментальна методика, можуть служити для поновлення лекційних курсів та методичних рекомендацій з методики музичного виховання і співацького навчання студентів.

Апробація результатів дослідження. Основні теоретичні та методичні положення дисертації пройшли апробацію на *міжнародних* наукових конференціях: «Ціннісні пріоритети освіти: виклики XXI століття» (Луганськ, 2012р.); «Хорове мистецтво України та його подвижники» (Дрогобич, 2012р.); «Педагогіка мистецтва і мистецтво педагогічної дії» (X Міжнародні педагогічно-мистецькі читання пам'яті професора О.П.Рудницької, (Київ, 2013р.); «Сучасні аспекти проектування мистецької освіти» (Тайюань, Китай, 2013); «Сучасні стратегії університетської освіти: якісний вимір (Київ, 2013р.); «Гуманістичні орієнтири мистецької освіти» (Київ, 2013, 2015 рр.); *всеукраїнських* науково-практичних конференціях: «Музична освіта України: проблеми теорії, методики, практики» (Дрогобич, 2013); «Формування професійно успішної особистості як ключова домінанта розвитку сучасної університетської освіти» (Миколаїв, 2013); на звітних науково-практичних конференціях професорсько-викладацького складу Інституту мистецтв НПУ імені М.П. Драгоманова.

Основні положення дослідження *впроваджено* в навчально-виховний процес Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова (довідка № 07-10/1289 від 26.03.2015 р.), Державного вищого навчального закладу «Донбаський національний університет імені Тараса Шевченка» (довідка № 08-15-235 від 30.03.2015 р.), Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського (довідка № 1064 від 30.04.2015 р.)

Вірогідність і аргументованість результатів дослідження забезпечується методологічною та теоретичною обґрунтованістю вихідних позицій дисертації; комплексним використанням методів науково-педагогічного пошуку, відповідних об'єкту, предмету, меті та завданням дисертаційного дослідження; результатами кількісної та якісної експериментальної перевірки ефективності розробленої організаційно-методичної системи співацької підготовленості майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій, яка включає наукові підходи, принципи, функції, педагогічні умови, етапи їх застосування та спеціально

розроблені методи; отриманими позитивними результатами, що підтверджуються статистичною обробкою експериментальних даних.

Публікації. Основні теоретичні положення та висновки дисертаційного дослідження відображено у 8 публікаціях, з них 5 статей – у провідних фахових виданнях з педагогіки, 3 – у міжнародних виданнях.

Структура і обсяг роботи. Дисертація складається із вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел (326 найменувань, з них 32 – іноземними мовами). Загальний обсяг тексту дисертації – 245 сторінок, з них 187 сторінок основного тексту. Робота містить 10 таблиць, 7 рисунків, що разом з додатками становить 27 сторінок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У вступі обґрунтовано актуальність теми дослідження, визначено об'єкт, предмет, мету, завдання, розкрито теоретико-методологічні основи співацької підготовки майбутнього вчителя музики до використання інноваційних технологій, охарактеризовано методи, показано наукову новизну, теоретичне та практичне значення одержаних результатів, наведено дані щодо апробації та впровадження результатів дисертаційного дослідження.

У першому розділі – *«Теоретико-методологічне дослідження співацької підготовки майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій»* – зроблено ретроспективний аналіз психолого-педагогічної та мистецтвознавчої літератури з проблеми дослідження. Виокремлено зміст та специфіку співацької підготовки студентів інститутів мистецтв педагогічних університетів до використання інноваційних технологій, подано характеристику сучасних здобутків музичної педагогіки в цій галузі, наведено авторське розуміння сутності означеного феномена.

Розглядаючи педагогічну технологію як сукупність засобів і методів відтворення теоретично обґрунтованих процесів навчання і виховання, які дають можливість успішно реалізувати поставлені освітні цілі (С.Гончаренко), інноваційно-технологічний напрямок підтверджується теоретичними концепціями, серед яких: теорія цілісного навчального процесу (Ю.Бабанський, К.Платонов, М.Сорокін та ін.); теорія оптимізації навчально-виховного процесу (Ю.Бабанський, С.Лисенкова та ін.); теорія поетапного формування розумових дій (П.Гальперін, Н.Тализіна, М.Волович та ін.); концепції програмованого та проблемного навчання (М.Гузик, В.Фірсов, В.Шаталов та ін.); концепції індивідуалізації та диференціації навчання (А.Границька, Ю.Макарова, І.Унт, В.Шадриков та ін.); концепції перспективно-випереджаючого навчання (В.Гузєєв, С.Лисенкова та ін.); концепція акмеологічного навчання (А.Деркач, Н.Гузій, А.Козир, Н.Кузьміна, В.Федоришин та ін.).

У педагогічній практиці визначено, що сучасні інноваційні освітні процеси передбачають зміну особистості суб'єкта, що проявляється як за зовнішніми ознаками (музична мова, емоційність тощо), так і за внутрішніми – у формуванні відповідних елементів професійної свідомості (пам'ять, мислення тощо), становленні професійного світогляду та зміни відповідних компонентів установки суб'єкта по відношенню до об'єкта діяльності, що проявляється у когнітивній сфері як підвищення рівня інформованості про об'єкт, в емоційній – як зацікавлення у взаємодії з об'єктом, у практичній – як усвідомлення реальних можливостей зміни об'єкта.

Інноваційна діяльність учителя музики виявляється у завчасному проектуванні навчально-освітнього процесу, в цілепокладанні, визначенні мети, завдань, змісту та конкретних технологій мистецького інноваційного навчання. Мистецька інноваційна діяльність є відбитком не лише особливостей оновлення традиційної системи освіти шляхом раціоналізації, впровадження новаторського досвіду, або модернізації, а й презентує індивідуальний творчий стиль роботи вчителя музики. Важливою умовою цього процесу є оптимальне поєднання впливу зовнішніх факторів і системи внутрішніх особистісних перетворень, що дозволяє студенту стати суб'єктом саморозвитку, досягати певного рівня особистісної та фахової спрямованості з моменту усвідомлення своїх здібностей та можливостей у мистецькій діяльності.

Процес підготовки майбутніх учителів музики до співацької діяльності з використанням інноваційних технологій ґрунтується на впровадженні: системно-цілісного, аксіологічного, компетентнісного, акмеологічного та творчого підходів. *Системно-цілісний* підхід до мистецького навчання забезпечує наявність відповідних зв'язків і відношень між означеними елементами, сприяє комплексності співацького навчання майбутніх учителів музики, що й націлює їх на цілісний співацький розвиток школярів. *Аксіологічний* підхід сприяє осмисленню й переживанню особистістю досвіду власної діяльності, усвідомленню себе в контексті соціального життя, що дозволяє орієнтувати спрямування змісту, форм та методів співацької підготовки майбутніх учителів музики на ціннісне їх сприйняття. *Компетентнісний* підхід визначає поінформованість майбутніх учителів музики про цілі, сутність, структуру, засоби й особливості співацької діяльності, що визначає напрямок їхнього подальшого саморозвитку, включаючи пізнавальну та емоційно-вольову сфери. *Акмеологічний* підхід сприяє активізації внутрішнього потенціалу студентів (мотиваційно-цільової сфери, здібностей, особистісних якостей, самосвідомості) як умови їхнього сходження до свого акме-рівня. Сутність *творчого* підходу полягає у визначенні творчої діяльності основою, засобом і вирішальною умовою фахового становлення майбутніх учителів музики.

Специфіка співацької діяльності майбутнього вчителя музики виявляється, насамперед, в його методичній підготовці до співацької роботи зі школярами, а саме: оволодінні фаховими знаннями з урахуванням

фізіологічних особливостей голосоутворення у дорослих і дітей; врахуванні естетично-ціннісних якостей вокального звуку відповідно до сучасних вимог співацького навчання; всебічному розвитку вокального слуху; засвоєнню знань щодо прийомів особистісного впливу на процес голосоутворення; здатності отримувати правильне вокальне звучання у школярів; вихованні навичок методичного аналізу співацького процесу, тощо.

Інноваційна концепція музичного навчання, згідно системного підходу є новітньою системою поглядів, котра об'єднана єдиним фундаментальним задумом, що визначає розуміння явищ і процесів музичного навчання та передбачає більш ефективну реалізацію процесу музичного виховання. Це положення є основою для розробки конкретних педагогічних технологій. Серед найдієвіших інноваційних технологій співацького навчання майбутніх учителів музики нами запропоновані технології вокально-хорового виховання В.Ємельянова, В.Морозова, Г.Струве. Доведено, що жодна з розглянутих інноваційних концепцій не може бути механічно використаною у сучасних національних умовах як цілісна система. Українська музична педагогіка має свої принципові засади, спирається передусім на досягнення національної культури, усталені культурологічні традиції, навчальні пріоритети, багатовіковий досвід співацького навчання, тощо.

Під час розгляду зазначених інноваційних технологій було виявлено як спільність їх підходів до питань вокально-хорового навчання, так і відмінність у виборі шляхів і засобів співацької діяльності.

Технологія співацького навчання В.Ємельянова побудована на пріоритеті фонопедичної методики розвитку співацького голосу, що включає: координаційно-тренувальний, естетичний та виконавський етапи. Основними принциповими положеннями цієї технології є: саморегуляція голосоутворюючої системи, фундаментом якої є біоакустичні прояви її механізмів; формування складних рухових співацьких навичок за рахунок енергетичної економичності; самоімітація комплексу вокальних відчуттів візуальними та сприймальними засобами.

Технологічний підхід до співацької підготовки студентів В.Морозова здійснюється на основі методики резонансної техніки співу. Оволодіння цією методикою дозволяє майбутнім співакам досягати сильного, рівного, яскравого вокального звуку. Такий підхід до співацького навчання майбутніх учителів музики дозволяє: захистити голосовий апарат співака від перевантажень; облагородити тембральне звучання співацького голосу; виробити «резонансне дихання».

Технологія творчого співацького навчання й виховання Г.Струве побудована на комплексному засвоєнні співацької грамотності, послідовність якої детально розкрита автором у розробленій методичній праці «Хорове сольфеджіо». Підготовка майбутніх учителів музики до співацької роботи зі школярами побудована на серії мелодичних та гармонічних вправ у зонному строї з використанням оригінальної системи ручних знаків.

Інноваційні технології співацького навчання

Автор	Технологія	Основні положення
В.Ємельянов	Фонопедичного розвитку співацького голосу	– саморегуляція голоутворюючої системи; – формування складних співацьких навичок; – самоімітація комплексу вокальних відчуттів
В.Морозов	Резонансної теорії та техніки	– захищення голосового апарату від перевантажень; – облагородження тембрального звучання голосу; – вироблення «резонансного дихання»
Г.Струве	Творчого співацького навчання й виховання	– комплексне засвоєння основ співацької грамотності; – поєднання слухових, зорових та рухових елементів хорового сольфеджіо; – спів у зонному строї з використанням ручних знаків

Проведений аналіз дозволив з'ясувати, що процес підготовки майбутнього вчителя музики до використання інноваційних технологій забезпечується рядом принципово важливих функцій, а саме: ціннісної, інформаційно-пізнавальної, комунікативної, діагностичної, творчоспонукальної, гедоністичної та конструктивної.

У другому розділі дисертації «*Методичне забезпечення використання інноваційних технологій у співацькій підготовці майбутніх учителів музики*» розроблено структуру співацької підготовки студентів інститутів мистецтв педагогічних університетів, розроблені критерії та показники означеного феномена, визначені принципи та умови впровадження зазначеної методики у практичну діяльність.

Методична робота з формування співацької підготовленості майбутніх учителів музики включала такі основні моменти: всебічний аналіз вокально-хорових творів; трансформацію навчального матеріалу та здійснення навчальних дій; опрацювання вміння перевтілюватися з метою створення яскравого художньо-музичного образу; оцінювання власної співацької діяльності на основі глибокого проникнення у зміст навчально-методичного матеріалу; рефлексивне осмислення та критичний аналіз власних виконавських дій.

Відповідно до теоретико-методичних основ означеного процесу нами була розроблена структура співацької підготовленості майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій, що становила взаємозв'язок наступних компонентів: *мотиваційно-спрямованого*, який забезпечує стабільний інтерес студентів до співацької діяльності, активізацію, цілеспрямованість і ефективність їх навчання; *технологічно-компетентнісного*, що охоплює обсяг ерудиції в різних видах співацької діяльності, забезпечує комплекс професійних знань необхідних для шкільної практики майбутніх учителів музики; *креативно-діяльнісного*, котрий передбачає готовність майбутнього вчителя музики до творчого використання інноваційних технологій у співацькій діяльності, прояв творчої активності в практичній роботі.

Критеріями вищезазначених компонентів нами визначені: *міра мотиваційної спрямованості студентів на використання інноваційних технологій у співацькій діяльності* (показники: вияв постійного бажання до творчих видів співацької діяльності; прояв інтересу до інноваційних технологій; наявність фахової спрямованості на виконавсько-педагогічну діяльність); *ступінь сформованості знань майбутніх учителів музики щодо вивчення інноваційних технологій та готовність їх впровадження у практичну роботу* (показники: прагнення набуття фахових знань, умінь та навичок; прояв зацікавленості до використання інноваційних технологій у співацькій діяльності; потреба у виборі інноваційних методів вирішення творчих завдань); *міра самостійності та оригінального вирішення майбутніми вчителями музики співацьких інноваційних завдань* (показники: спроможність студентів до осмислення, самостійного вибору інноваційних засобів співацького навчання; сформованість умінь самоконтролю та самооцінки у виконанні вокально-хорових творів; уміння вирішити творчі завдання за допомогою свідомого застосування інноваційних засобів). Результати всебічного аналізу означеного феномена дозволили розробити організаційно-методичну модель співацької підготовленості майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій (рис. 1).

Процес підготовки майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій у співацькій діяльності забезпечують принципи: соціокультурної відповідності; рефлексивного сприймання художніх образів музичних творів; інтенсифікації; свідомої опори на художньо-особистісний діалог, проективності. Принцип *соціокультурної відповідності* передбачає внесення змін до фахової підготовки студентів, орієнтуючи їх на адаптивні підходи з врахуванням співвідношень між освітою і культурою як середовищем, у якому майбутній вчитель музики виступає як культуротворча особистість. Принцип *рефлексивного сприймання художніх образів музичних творів* базується на глибокому пізнанні себе, оцінюванні власних вчинків через призму змісту художньо-музичного твору, що сприяє формуванню творчих життєвих позицій студентів, що спонукає їх до переживання почуттів натхнення та захоплення від активної співацької діяльності.

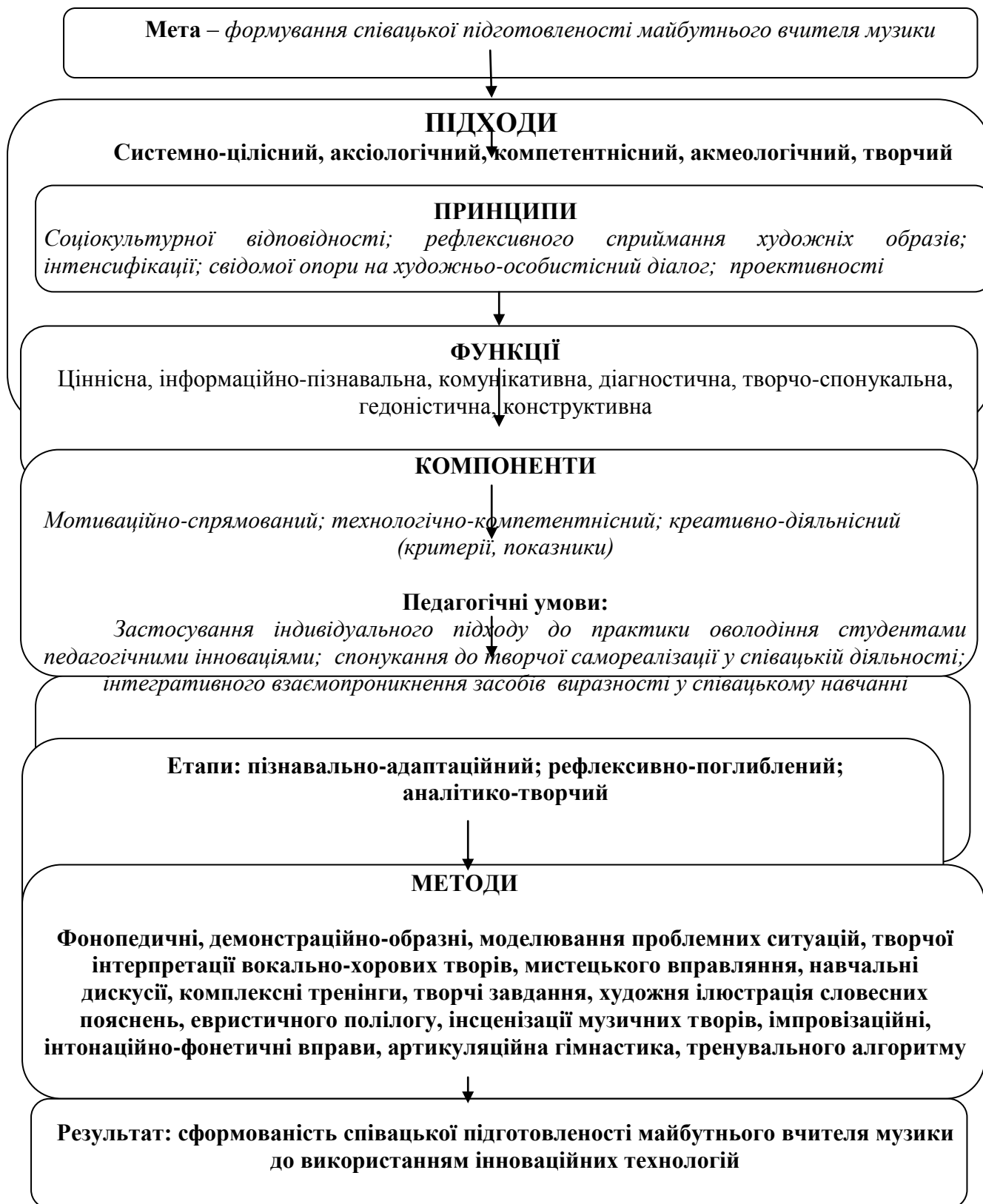

Рис 1 Методична модель формування співацької підготовленості майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій

Принцип *інтенсифікації* передбачає актуалізацію внутрішніх резервів навчального процесу за рахунок опори на високоефективні педагогічні

технології. Принцип *свідомої опори на художньо-особистісний діалог* забезпечує розвиток мотиваційної сфери студентів, активізації психічних процесів, необхідних для розуміння отриманої навчальної інформації та створення сприятливого середовища для творчої праці. Принцип *проективності* дозволяє забезпечити цілеспрямованість навчального процесу, формування чітких уявлень щодо траєкторії особистісного розвитку майбутнього вчителя музики. Цей принцип виражає зорієнтованість навчального процесу на впровадження інноваційних технологій. Виокремлені принципи базуються на загальних закономірностях музично-педагогічної освіти, відображають внутрішню сутність фахової підготовки студентів та визначають основну стратегію їх творчого самостановлення.

Результати проведених досліджень дозволили створити підґрунтя для визначення педагогічних умов співацької підготовки майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій, а саме: *застосування індивідуального підходу до практики оволодіння студентами педагогічними інноваціями; спонукання майбутніх учителів музики до творчої самореалізації у співацькій діяльності; актуалізації інтегративного взаємопроникнення засобів музичної виразності у співацькому навчанні.*

У третьому розділі дисертації *«Дослідно-експериментальна робота з формування співацької підготовленості майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій»* викладено основний зміст констатувального, формувального та контрольного експериментів, проаналізовано результати експериментальної роботи.

Ефективність формування співацької підготовленості майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій була нами перевірена за допомогою спеціально проведеного дослідно-експериментального дослідження. Означене дослідження здійснювалось на базі Інституту мистецтв Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, Державного вищого навчального закладу «Донбаський національний університет імені Тараса Шевченка, Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д.Ушинського з 2013 по 2015 рік. Кількість респондентів (студентів і викладачів Інститутів мистецтв), що взяли участь у дослідженні, становила 287 осіб.

Отримані результати констатувального експерименту відповідно до критеріїв і показників сформованості мотиваційно-спрямованого, технологічно-компетентнісного та креативно-діяльнісного компонентів дозволили здійснити розподіл респондентів за трьома рівнями співацької підготовленості майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій, а саме: низького, середнього та високого.

До *низького рівня* були віднесені студенти, які практично не виявляють пізнавального інтересу до набуття співацьких знань, умінь та навичок, вони характеризуються низькою мотивацією до оволодіння інноваційними технологіями. Поодинокі випадки вияву такого інтересу відбуваються ситуативно. Спонукання носить вкрай нестійкий характер, адже обумовлене

виключно необхідністю скласти екзаменаційну сесію. Це, в свою чергу, унеможлиблює створення установки на перманентне педагогічно-фахове зростання у співацькому навчанні, що порушує стадіальність формування усього мотиваційного процесу (67, 4% від загальної кількості респондентів).

Студенти віднесені до *середнього рівня* виявляють інтерес до набуття знань і умінь у співацькому навчанні з метою отримання позитивної оцінки з боку викладача. Спонування до співацької діяльності обумовлено необхідністю виконання програмних вимог та зацікавленістю інноваційними технологіями, адже вони володіють достатньою теоретичною підготовкою щодо сутності, особливостей та вимог, які інноваційна діяльність висуває до особистості вчителя музики. Студенти спроможні під керівництвом викладача виконати певні творчі завдання за допомогою застосування інноваційних засобів (30, 1% від загальної кількості респондентів).

Високий рівень продемонстрували студенти, в яких діагностується стійкий інтерес до набуття співацьких знань і умінь, що супроводжується позитивно забарвленими емоціями. Цей рівень характеризується усвідомленою та аргументованою мотивацією щодо оволодіння інноваційними технологіями, ґрунтовною теоретичною підготовкою щодо сутності, особливостей та вимог, які інноваційна діяльність висуває до вчителя музики. У таких студентів відмічена здатність до створення та впровадження інновацій у музично-педагогічну діяльність, вони відрізняються творчою активністю та креативністю (2, 5% респондентів).

Поетапна методика формування співацької підготовленості майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій відбувалася у перебігу пізнавально-адаптаційного, рефлексивно-поглибленого та аналітико-творчого етапів.

Мета *першого (пізнавально-адаптаційного)* етапу полягала у створенні на співацьких заняттях вектору спрямованості на використання інноваційних технологій майбутніми вчителями музики у атмосфері, максимально наближеній до природних умов творчої взаємодії викладача і студента та націленості на розвиток у студентів позитивної мотивації до співацького навчання. Основними методами на цьому етапі були: фонopedичні, демонстраційно-образні, інтерпретаційні, артикуляційні, комплексі тренінги, мистецького вправляння, моделювання проблемних ситуацій, тренувальний алгоритм, створення ситуацій вибору, тощо.

На *другому етапі (рефлексивно-поглибленому)* відбувалось комплексне опанування музично-педагогічними, комунікативно-організаційними, музично-теоретичними, мистецько-виконавчими знаннями, уміннями й навичками. Процес комплексного, поглибленого оволодіння означеними знаннями, уміннями та навичками паралельно супроводжується процесом набуття, збагачення та уточнення змісту інноваційних технологій. Стимулювання розвитку професійно-педагогічної спрямованості майбутніх учителів музики на використання інноваційних технологій у співацькій діяльності забезпечується такими методами: художньої ілюстрації словесних

пояснень, інтонаційно-фонетичними вправами, комплексними тренінгами, імпровізаційними, творчими завданнями, моделювання проблемних ситуацій, імітаційними іграми, пластичного інтонування, тощо.

На *третьому етапі (аналітико-творчому)* відбувалось досягнення власної готовності майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій. Виконавська діяльність студентів на цьому етапі відрізнялась активізацією застосування ними співацьких інновацій, креативністю у створенні художніх інтерпретацій, оригінальних імпровізаційних вирішень у процесі виконання музичних творів. Основні методи цього етапу: навчальні дискусії, комплексні тренінги, інтерпретаційні, імпровізаційні, фонопедичні, творчі завдання, інсценізації музичних творів, евристичний полілог, імітаційні рольові ігри, тренувальний алгоритм, тощо.

Результати підсумкового діагностичного зрізу свідчать про значну відмінність рівнів сформованості співацької підготовленості майбутніх учителів музики до використанням інноваційних технологій. Узагальнені кількісні показники проведеного експериментального дослідження відображені на рис. 2.

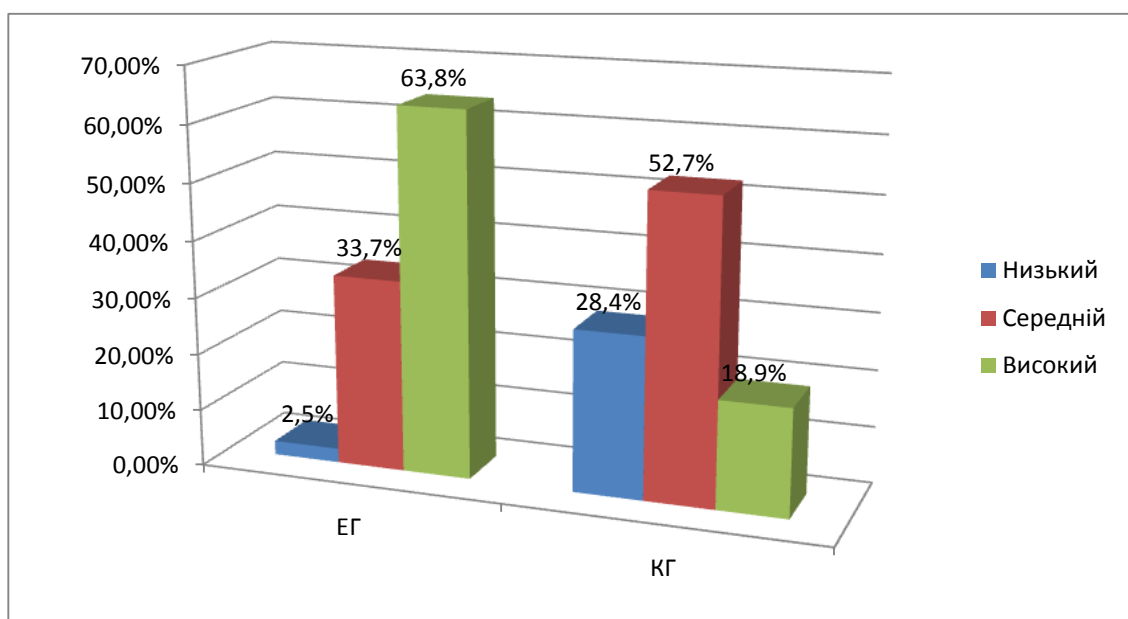

Рис. 2 Рівні сформованості співацької підготовленості майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій студентів ЕГ та КГ на формувальному етапі педагогічного експерименту

Порівняльний аналіз початкових та прикінцевих діагностичних зрізів на формувальному етапі експерименту показав, що високий рівень сформованості співацької підготовленості майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій в експериментальній групі зріс з 2,5% до 63,8%, середній з 30,1% до 33,7%. Динаміка змін у КГ істотно відрізняється. Так, високий рівень сформованості співацької підготовленості майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій зріс з

2,3% до 18,9%, середній з 25,3% до 52,7%. Варто відмітити, що за час проведення формувального експерименту в контрольній групі значна частина респондентів залишилась на середньому та низькому рівнях, а в експериментальній групі показники низького рівня зменшились з 67,9% до 2,5%. Внаслідок впровадження експериментальної методики значно зросла рівнева динаміка співацької підготовленості студентів до використання інноваційних технологій. Результати експериментальної роботи підтвердили її ефективність та доцільність застосування у процесі підготовки майбутніх учителів музики.

ВИСНОВКИ

У дисертації наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення проблеми співацької підготовки майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій, що знайшло відображення в теоретико-методичному обґрунтуванні та визначенні специфіки означеного феномена, розробці й експериментальній перевірці розроблено від загальної кількості її поетапної методики. Проведене дослідження та виконання всіх поставлених завдань дали підстави зробити такі висновки:

1. На основі аналізу наукової літератури здійснено ретроспективний аналіз психолого-педагогічної та мистецтвознавчої літератури з проблеми дослідження. Виокремлено зміст та специфіку співацької підготовки майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій. Визначено, що сучасні інноваційні освітні процеси передбачають зміну особистості суб'єкта, що проявляється як за зовнішніми ознаками, так і за внутрішніми – у формуванні відповідних елементів професійної свідомості, становленні професійного світогляду та зміни відповідних компонентів установки суб'єкта по відношенню до об'єкта діяльності, що проявляється у когнітивній сфері як підвищення рівня інформованості про об'єкт, в емоційній – як зацікавлення у взаємодії з об'єктом, у практичній – як усвідомлення реальних можливостей зміни об'єкта. Процес підготовки майбутніх учителів музики до співацької діяльності з використанням інноваційних технологій ґрунтується на впровадженні системно-цілісного, аксіологічного, компетентнісного, акмеологічного та творчого підходів.

2. Здійснений аналіз дозволив розглянути та обґрунтувати сутність інноваційної діяльності вчителя музики, що виявляється у завчасному проектуванні навчально-освітнього процесу, в цілепокладанні, визначенні мети, завдань, змісту та конкретних технологій мистецького інноваційного навчання. Мистецька інноваційна діяльність є відбитком не лише особливостей оновлення традиційної системи освіти шляхом раціоналізації, впровадження новаторського досвіду, або модернізації, а й презентує індивідуальний творчий стиль роботи вчителя музики. Аналіз концепцій музичного навчання надав можливість виокремити інноваційні технології співацького спрямування, а саме: В.Ємельянова, В.Морозова, Г.Струве. Процес підготовки майбутнього вчителя музики до використання

інноваційних технологій забезпечується рядом принципово важливих функцій, а саме: ціннісної, інформаційно-пізнавальної, комунікативної, діагностичної, творчо-спонукальної, гедоністичної та конструктивної.

3. Відповідно теоретико-методичним основам означеного дослідження розроблена структура співацької підготовленості майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій, що становить взаємозв'язок наступних компонентів: мотиваційно-спрямованого, який забезпечує стабільний інтерес студентів до співацької діяльності, активізацію, цілеспрямованість і ефективність їх навчання; технологічно-компетентнісного, що охоплює обсяг ерудиції в різних видах співацької діяльності та забезпечує комплекс професійних знань необхідних майбутнім учителям музики для шкільної практики; креативно-діяльнісного, котрий передбачає готовність майбутнього вчителя музики до творчого використання інноваційних технологій у співацькій діяльності, прояв творчої активності в практичній роботі. Критеріями вищезазначених компонентів нами визначені: міра мотиваційної спрямованості студентів на використання інноваційних технологій у співацькій діяльності; ступінь сформованості знань майбутніх учителів музики щодо вивчення інноваційних технологій та готовність їх впроваджувати у практичну роботу; міра самостійності та оригінального вирішення майбутніми вчителями музики співацьких інноваційних завдань та розроблені їх показники. Ефективність використання зазначених технологій у цьому процесі засвідчили отримані результати, які виявили, що 97, 2% опитаних вважають, що у підготовці студентів необхідно використовувати інноваційні технології.

4. Процес підготовки майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій у співацькій діяльності забезпечують принципи: соціокультурної відповідності, що передбачає внесення змін до фахової підготовки студентів; рефлексивного сприймання художніх образів музичних творів, який базується на глибокому пізнанні себе, оцінюванні власних вчинків через призму змісту художньо-музичного твору; інтенсифікації, котрий передбачає актуалізацію внутрішніх резервів навчального процесу за рахунок опори на високоефективні педагогічні технології; свідомої опори на художньо-особистісний діалог, що забезпечує активізацію психічних процесів, необхідних для розуміння отриманої навчальної інформації та створення сприятливого середовища для творчої праці; проєктивності, який сприяє орієнтації навчального процесу на впровадження інноваційних технологій. Виокремленні принципи базуються на загальних закономірностях музично-педагогічної освіти, відображають внутрішню сутність фахової підготовки студентів та визначають основну стратегію їх творчого самостворення. У дослідженні розроблено комплекс методів, що сприяють оптимізації процесу співацької підготовленості майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій, а саме: фонопедичні, імпровізаційні, інтонаційно-фонетичні вправи, комплексні тренінги, артикуляційна гімнастика, тренувальний алгоритм, тощо.

5. У процесі дослідження доведено, що ефективність формування співацької підготовленості майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій можлива за створення та дотримання таких педагогічних умов: застосування індивідуального підходу до практики оволодіння студентами педагогічними інноваціями; спонукання майбутніх учителів музики до творчої самореалізації у співацькій діяльності; актуалізація інтегративного взаємопроникнення засобів музичної виразності у співацькому навчанні.

6. Методична модель співацької підготовленості майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій включає: постановку мети, відбір підходів, функцій, принципів, компонентну структуру, ефективні методи впровадження розробленої поетапної методики, що у результаті становить повний технологічний цикл.

7. Констатувальний етап експерименту дозволив виявити реальний стан сформованості означеного феномена. Характерні особливості формування співацької підготовленості студентів, виявлені під час констатувального експерименту, дозволили визначити комплекс найбільш ефективних, на нашу думку, методів вирішення проблеми дослідження. До цього комплексу належать як теоретичні, так і емпіричні методи, в тому числі інноваційні: евристичні, інтерактивні, тощо. Саме на основі вищезазначених методів розроблено методичне забезпечення формування співацької підготовленості майбутнього вчителя музики до використання інноваційних технологій. За результатами констатувального експерименту розроблено і виявлено рівні сформованості означеного феномена, а саме: низький, середній та високий.

Поетапна методика формування співацької підготовленості майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій відбувалася у перебігу пізнавально-адаптаційного, рефлексивно-поглибленого та аналітико-творчого етапів. Мета *першого* (пізнавально-адаптаційного) етапу полягала у створенні на співацьких заняттях вектору спрямованості на використання інноваційних технологій майбутніми вчителями музики у атмосфері, максимально наближеній до природних умов творчої взаємодії викладача і студента та націленості на розвиток у студентів позитивної мотивації до співацького навчання. Основними методами на цьому етапі були: фонопедичні, демонстраційно-образні, інтерпретаційні, артикуляційна гімнастика, комплексі тренінги, мистецького вправлення, моделювання проблемних ситуацій, тренувальний алгоритм, створення ситуацій вибору, тощо. На *другому етапі* (рефлексивно-поглибленому) відбувалось комплексне опанування музично-педагогічними, комунікативно-організаційними, музично-теоретичними, мистецько-виконавчими знаннями, уміннями й навичками. Процес комплексного, поглибленого оволодіння означеними знаннями, уміннями та навичками паралельно супроводжується процесом набуття, збагачення та уточнення змісту інноваційних технологій. Стимулювання розвитку професійно-педагогічної спрямованості майбутніх учителів музики на використання інноваційних технологій у співацькій

діяльності забезпечується такими методами: художньої ілюстрації словесних пояснень, інтонаційно-фонетичними вправами, комплексними тренінгами, імпровізаційними, творчими завданнями, моделювання проблемних ситуацій, імітаційними іграми, пластичного інтонування, тощо. На *третьому етапі* (аналітико-творчому) відбувалось осягнення власної готовності майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій. Виконавська діяльність студентів на цьому етапі відрізнялась активізацією застосування ними співацьких інновацій, креативністю у створенні художніх інтерпретацій, оригінальних імпровізаційних вирішень у процесі виконання музичних творів. Основні методи цього етапу: навчальні дискусії, комплексні тренінги, інтерпретаційні, імпровізаційні, фонопедичні, творчі завдання, інсценізації музичних творів, евристичний полілог, імітаційні рольові ігри, тренувальний алгоритм, тощо.

8. Дієвість та ефективність розробленої методики співацької підготовленості майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій засвідчили результати формульованого експерименту. На основі порівняльного аналізу статистичних даних в контрольній та експериментальній групах була зафіксована динаміка зростання показників сформованості означеного феномена у респондентів експериментальної групи, а отже доведена результативність проведеної дослідно-експериментальної роботи.

Дисертаційне дослідження має перспективу науково-пошукової діяльності в сфері вищої музично-педагогічної освіти, адже ефективність моделювання співацької підготовленості студентів до використання інноваційних технологій підтверджена даними експериментального дослідження. Доведена практична доцільність впровадження означеної поетапної методики в навчальний процес вищої школи мистецької освіти.

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ДИСЕРТАЦІЇ ВІДОБРАЖЕНО У ТАКИХ ПУБЛІКАЦІЯХ АВТОРА

1. Сі Даофен. Значення народно-пісенної творчості у виконавському мистецтві Китаю /Сі Даофен //Вісник Луганського національного університету імені Т.Шевченка: Педагогічні науки. - № 10 (269) травень 2013. – Луганськ: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. – Частина I. – С. 111-116.

2. Сі Даофен. Специфіка співацького навчання китайських студентів /Сі Даофен //Науковий часопис Національного педагогічного ун-ту імені М.П.Драгоманова. - Серія № 14: Теорія і методика мистецької освіти: зб. наук. праць. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2015. – Вип. 18 (23). – С. 110-113.

3. Сі Даофен. Діагностика співацької підготовленості майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій /Сі Даофен //Науковий вісник Миколаївського держ. ун-ту імені В.О. Сухомлинського:

зб. наук. праць [за ред. А.Л. Ситченко. – Серія «Педагогічні науки». – Миколаїв: МНУ імені В.О.Сухомлинського, 2015. – № 3 (50). - С. 199-207.

4. Сі Даофен. Методика співацького навчання майбутніх учителів музики Китаю. /Сі Даофен //Гуманізація навчально-виховного процесу: збірник наукових праць [за заг. ред. В.І. Сипченка]. - Слов'янськ: ДДПУ, 2015. – Вип. LXXII. - С. 112-118.

5. Сі Даофен. Структурні особливості співацького навчання студентів інститутів мистецтв педагогічних університетів /Сі Даофен //Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного ун-ту імені Павла Тичини [гол. ред. М.Т. Мартинюк. – Частина I. – Умань: ПП Жовтий О.О., 2015. - С. 156-164.

6. Си Даофен. Педагогическая модель художественно-певческого обучения студентов музыкальных колледжей /Си Даофен //Информационные технологии художественного воспитания, № 3. – Шандун, Цзинань, 2011. – С. 409-413.

7. Си Даофен. Вопросы профессионального обучения студентов-вокалистов /Си Даофен //Научные исследования и их экспертиза, № 5. – Пекин, 2012. – С. 169.

8. Си Даофен. Вокально-хоровая подготовка будущих учителей музыки в институтах искусств. /Си Даофен //Проблемы создания учебного процесса, № 1. – Пекин: Изд-во Шицзе, 2014. – С. 189.

АНОТАЦІЇ

Сі Даофен. Методика використання інноваційних технологій у підготовці майбутніх учителів музики до співацької діяльності. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.02 – «Теорія та методика музичного навчання». – Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова. – Київ, 2015.

У дисертаційному дослідженні розглянуто проблему формування співацької підготовки майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій, обґрунтовано функції, принципи та розроблено педагогічні умови формування означеного феномена. Методика співацької підготовки майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій розглянута з позиції системно-цілісного, аксіологічного, компетентнісного, акмеологічного та творчого підходів, що дало змогу систематизувати, логічно вибудувати теоретичний матеріал відповідно обраним загальнонауковим методологічним засадам. Процес співацької підготовки майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій забезпечує визначена нами взаємодія принципів, а саме: соціокультурної відповідності, рефлексивного сприймання художніх образів

музичних творів, інтенсифікації, свідомої опори на художньо-особистісний діалог, проєктивності.

Визначено компонентну структуру, критерії, показники та рівні сформованості співацької підготовленості майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій, що становить взаємозв'язок наступних компонентів: мотиваційно-спрямованого, технологічно-компетентнісного та креативно-діяльнісного. Розроблено та експериментально перевірено поетапну методика формування співацької підготовленості майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій, що реалізувалась у три етапи педагогічної роботи, а саме: пізнавально-адаптаційного, рефлексивно-поглибленого, аналітико-творчого. Результати проведеного дослідження допомогли визначити основні засоби, прийоми та методи реалізації всього комплексу формування співацької підготовленості майбутніх учителів музики до використання інноваційних технологій.

Ключові слова: інноваційні технології, майбутні вчителі музики, співацька діяльність, методична модель, поетапна методика.

Си Даофен. Методика использования инновационных технологий к подготовке будущих учителей музыки к певческой деятельности. – Рукопись.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата педагогических наук по специальности 13.00.02 – «Теория и методика музыкального обучения». – Национальный педагогический университет имени М.П.Драгоманова. – Киев, 2015.

В диссертационном исследовании рассмотрена проблема формирования певческой подготовки будущих учителей музыки к использованию инновационных технологий, обоснованно функции, принципы и разработаны педагогические условия формирования указанного феномена. Методика певческой подготовки будущих учителей музыки к использованию инновационных технологий рассмотрена с позиции системно-целостного, аксиологического, компетентностного, акмеологического и творческого подходов, что позволило систематизировать, логически выстроить теоретический материал в соответствии выбранным общенаучным методологическим принципам. Процесс певческой подготовки будущих учителей музыки к использованию инновационных технологий обеспечивает определенное нами взаимодействие принципов, а именно: социокультурного соответствия, рефлексивного восприятия художественных образов музыкальных произведений, интенсификации, сознательной опоры на художественно-личностный диалог, проєктивности.

Определена компонентная структура, критерии, показатели и уровни сформированности певческой подготовленности будущих учителей музыки к использованию инновационных технологий, что составляет взаимосвязь

следующих компонентов: мотивационно-направленного, технологически-компетентностного и креативно-деятельностного. Разработана и экспериментально проверена поэтапная методика формирования певческой подготовленности будущих учителей музыки к использованию инновационных технологий, которая реализовалась в три этапа педагогической работы, а именно: познавательного-адаптационного, рефлексивно-углубленного, аналитико-творческого. Результаты проведенного исследования помогли определить основные средства, приемы и методы реализации всего комплекса формирования певческой подготовленности будущих учителей музыки к использованию инновационных технологий.

Ключевые слова: инновационные технологии, будущие учителя музыки, певческая деятельность, методическая модель, поэтапная методика.

Ci Daofeng. The technique of using innovative technologies to the training of future teachers of music to the singing activity. - Manuscript.

Thesis for scientific degree of candidate of pedagogical sciences, specialty 13.00.02 – «Theory and methods of musical education» - National Pedagogical University named after Dragomanov. - Kiev, 2015.

The dissertation examines the problem of forming a singing training of future music teachers to use innovative technologies, reasonable function, principles and developed pedagogical conditions of formation of this phenomenon. The technique of singing training of future music teachers to use innovative technologies considered from the perspective of system-holistic, axiological, competence, akmeologicheskogo and creativity that allowed to systematize logically build theoretical material selected according to general scientific methodological principles. The process of preparation of future teachers of singing the music to the use of innovative technologies provides us certain interaction principles, namely: socio-cultural conformity, reflexive perception of artistic images of musical works, intensification, deliberate support for artistic and personal dialogue, projective.

Determined component structure, criteria, indicators and levels of formation of readiness of the future teachers of singing the music to the use of innovative technologies, which is the relationship of the following components: motivational-directional, tehnologicheskii-competence and creative-activity. Developed and experimentally tested a phased method of forming a singing readiness of the future teachers of music to the use of innovative technologies implemented in three phases of pedagogical work, namely cognitive-adaptive, reflective-depth, analytical and creative. The results of the study helped identify basic tools, techniques and methods of implementation of the whole complex of formation of readiness of the future teachers of singing the music to the use of innovative technologies.

Keywords: innovative technologies, future teachers of music, singing activities, methodological model, phased methodology.